

Vleermuisonderzoek Veemarkt Doetinchem

Rapportnummer 0652

Vleermuisonderzoek Veemarkt Doetinchem

ZELHEM, JUNI 2006
RAPPORTNUMMER 652
PROJECTNUMMER 630

OPDRACHTGEVER

Gemeente Doetinchem | Postbus 9020, 7000 HA Doetinchem | T 0314 399617

OPDRACHTNEMER

Stichting Staring Advies | Hummeloseweg 85, 7021 KN Zelhem | T 0314 641910 | F 0314 641909 |
info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl | Auteur: S. Wamelink

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doel	3
2	Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden	4
3	Het ecologische onderzoek	6
	3.1 Methode	6
	3.2 Resultaten	7
4	Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en Faunawet	10
5	Conclusie en Aanbevelingen	11
	Bijlagen	12
	Bijlage 1. Vleermuiswaarnemingen 11-05-2006	
	Bijlage 2. Vleermuiswaarnemingen 06-06-2006	
	Bijlage 3. Vleermuiswaarnemingen 20-06-2006	
	Bijlage 4. Vleermuiswaarnemingen 21-06-2006	
	Bijlage 5. Vleermuiswaarnemingen totaal	

1 Inleiding en doel

In het gebied van de Veemarkt in Doetinchem zijn plannen voor de realisatie van woningen als uitbreiding van woonwijk de Pas. Het doel is de ontwikkeling van ruime kavels met veel groen en hagen. Hiervoor zal de Markthal moeten worden gesloopt. Zowel de aanwezige woningen als het aanwezige groen zullen worden gehandhaafd. Een voorbeeld daarvan is de groenstrook langs de Holterweg en de bomen op het Veemarktterrein. In een scenario wordt voorgesteld enkele bomen op het Veemarktterrein te verwijderen en hier een woonblok te realiseren. Het deel onder de bomen zal worden ingericht als park of parkeerplaats.

Uit het onderzoek voor de Randweg-Oost in 2003, zijn geen waarnemingen verricht van beschermde planten en dieren waarvoor nader onderzoek gewenst is. Uitzondering hierop is de groep vleermuizen; hiervan zijn enkele soorten waargenomen die gebruik maken van het gebied en de omgeving. Door (eventuele) sloop of verbouwing van gebouwen en de herinrichting van het Veemarktterrein kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageerlocaties van vleermuizen worden aangetast, waardoor ontheffing noodzakelijk is. Dit geldt zowel voor het daadwerkelijk verwijderen van verblijfslocaties in gebouwen als het aanbrengen van lichtmasten waardoor schade kan ontstaan aan vliegroutes. Hierdoor is het noodzakelijk deze diergroep nader te onderzoeken. Vleermuizen zijn immers allen zwaar beschermd (EU-Habitatrichtlijn). In onderhavige rapportage wordt aan de hand van de uitkomsten aangegeven of oplossingen dienen te worden gezocht (mitigerend en/of compenserend) en eventueel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te worden gevraagd.

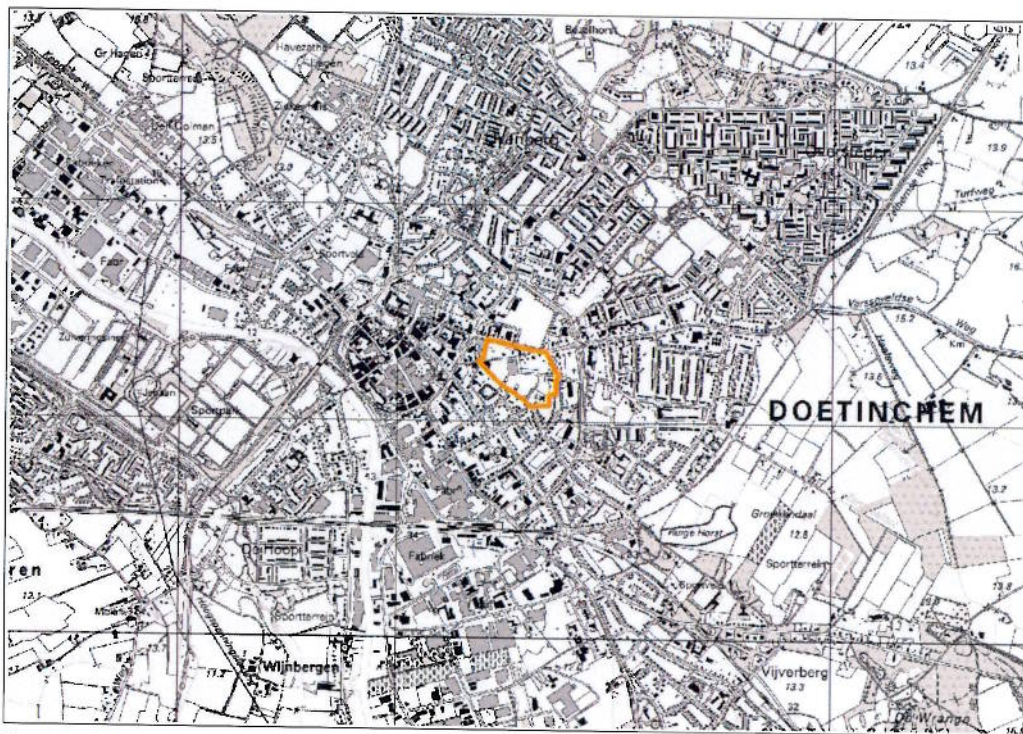
Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en Faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Doetinchem: zie figuur 1. Het plangebied ligt ingeklemd tussen de Holterweg (zuidgrens), de Veemarkt (westgrens), de Dr. Huber Noodtstraat (noordzijde) en de Wilheminastraat (oostzijde) in de gemeente Doetinchem.

Het huidige terrein wordt grotendeels in beslag genomen door een het veemarktterrein met daarop de markthal (Houtkamphal), enkele bedrijfsgebouwen, woonhuizen en openbaar groen.

Het voornemen is realisatie van woningen (uitbreiding van woonwijk de Pas) op ruime kavels met veel groen en hagen. Hiervoor zal de markthal moeten worden gesloopt. Zowel de aanwezige woningen als het aanwezige groen zullen worden gehandhaafd. In een scenario wordt voorgesteld enkele bomen op het Veemarktterrein te verwijderen en hier een woonblok te realiseren. Het deel onder de bomen zal worden ingericht als park of parkeerplaats.

Figuur 1. Ligging van het plangebied "Veemarkt Doetinchem".

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied "Veemarkt Doetinchem".

3 Het ecologische onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvatte twee onderdelen: het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie, en het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten. Voor dit laatste onderdeel is de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis voor deze databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers) wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde databank met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn ook eigen waarnemingen bij diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.

Randweg Oost

Uit het onderzoek voor de Randweg-Oost in 2003, wat Stichting Staring Advies in samenwerking met Alterra heeft uitgevoerd is gebleken dat enkele vleermuissoorten gebruik van het plangebied en de omgeving maken.

Veldonderzoek

In aanvulling op het bronnenonderzoek zijn drie avond/ochtendronde uitgevoerd. Tijdens de veldbezoeken is een indruk van het plangebied verkregen en zijn zoveel mogelijk de aanwezige verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageerlocaties in kaart gebracht. In onderstaande tabel staan de data van de 3 veldbezoeken aangegeven.

bezoekronde:	datum:	tijd:	weersomstandigheden:
1	11-5-2006	21:00-23:30	warm, onbewolkt, windstil
2	6-6-2006	21:45-23:45	onbewolkt, windstil
3a	20-6-2006	21:45-23:15	bewolkt, windstil
3b	21-6-2006	03:30-05:00	bewolkt, wind

Tabel 1. Bezoekdata vleermuisonderzoek Veemarkt Doetinchem.

3.2 Resultaten

In deze paragraaf worden de onderzoeksresultaten besproken van het bronnenonderzoek en het vleermuisenonderzoek.

3.2.1 Resultaten bronnenonderzoek

Uit het bronnenonderzoek met behulp van de waarnemingendatabank KISAL van Stichting Staring Advies, zijn voor het plangebied geen waarnemingen van vleermuisen boven water gekomen.

3.2.2 Resultaten Inventarisatie Flora en Fauna 2003-2004 Randweg-oost

Het uitgevoerde vleermuisenonderzoek is grotendeels gericht op het in kaart brengen van kolonieplaatsen, foerageergebieden en de vliegroutes van vleermuissoorten. Doordat het onderzoekswerk veel tijd vergt zijn de kansrijk geachte delen van het onderzochte gebied¹ intensiever onderzocht dan enkele minder kansrijk geachte delen. Tot deze minder kansrijke delen behoren delen van het stedelijk gebied waaronder het plangebied “Veemarkt Doetinchem”. In onderstaande tabel staan de vleermuissoorten aangegeven welke in en in de directe omgeving (tot 250 meter) van het plangebied “Veemarkt Doetinchem” zijn aangetroffen in de onderzoeksperiode 2003-2004.

	plangebied Veemarkt Doetinchem		buiten plangebied*	
	verblijfplaats	jagend / op vliegroute	verblijfplaats	jagend / op vliegroute
Gewone dwergvleermuis	@			
Grootoorvleermuis			#	
Laatvlieger				
Ruige dwergvleermuis				
Watervleermuis				

@ = Kraamkolonie
 # = Zomerverblijfplaats
 * = binnen een straal van 250 meter

Tabel 2. Vleermuisen Randweg-oost 2003-2004.

¹ Onderzoeksgebied Randweg-oost omvatte 20 kilometerhokken waarbinnen de effecten van de eventueel te realiseren oostelijke randweg naar verwachting het grootst zijn.

3.2.2 Resultaten veldonderzoek 2006

Gedurende de drie veldbezoeken zijn een tweetal vlemuissoorten in het plangebied waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger

Er is in het plangebied één verblijfplaats (kraamkolonie) van de Gewone dwergvleermuis gevonden.

Het terrein wordt verder door Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger gebruikt als foerageergebied.

Figuur 3. Locatiekaart plangebied "Veemarkt Doetinchem".

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis bewoont vooral gebouwen waarin ze zowel hun kraamkolonies hebben als hun winterslaap. Je treft ze vaak aan in de spouw van huizen. Ze jagen in de directe omgeving tot een paar kilometer van hun verblijfplaats. Het zijn kleine dieren die op beschutte plaatsen jagen.

Door het vrijwel ontbreken van (lijnvormige) houtige elementen is het centrale deel (zie locatie 1 "locatiekaart") van het plangebied nauwelijks geschikt als foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis. Op en rondom het centrale deel, waar ook de markthal binnen valt, zijn tijdens de veldbezoeken slechts enkele (solitaire) jagende Gewone dwergvleermuizen aangetroffen. De Gewone dwergvleermuis prefereert, net zoals de meeste overige

vleermuissoorten, voornamelijk van de door de wind beschutte, luwe locaties bij houtige beplantingen. Deze plekken zijn in het plangebied o.a. op het Veemarktterrein (locatie 2), op de hoek Houtkampstraat- Dr. Huber Noodtstraat, langs de Holterweg (locatie 4) en bij de Wilhelminastraat (locatie 5) te vinden.

In het plangebied is één kraamkolonie van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze bevindt zich in het kantoorgebouw aan de Dr. Huber Noodtstraat 82. Opvallend is dat op dezelfde locatie gedurende de inventarisatie Flora en Fauna 2003-2004 Randweg-oost hier ook een kraamkolonie van de Gewone dwergvleermuis is aangetroffen.

Laatvlieger

De laatvlieger bewoont evenals de gewone dwergvleermuis voornamelijk gebouwen, maar in veel kleinere aantallen. Hij is erg trouw aan zijn kolonieplaatsen. Het dier jaagt op grotere prooien zoals meikevers, nachtvlinders maar ook op muggen en andere kleine insecten. Ze vallen vaak op jagend rond 'witte' straatverlichting. Ze jagen langs bomenrijen maar ook boven meer open gebied waar ze dan wel beschutting zoeken langs bijvoorbeeld een houtwal of een bosrand. Het is een dier dat een voorkeur heeft voor het landelijke gebied en de randen van steden.

Het plangebied wordt zeer minimaal door deze vleermuisensoort als foerageergebied gebruikt. Alleen de Wilhelminastraat (locatie 5) wordt vrij intensief door zowel de Laatvlieger als de Gewone dwergvleermuis als foerageergebied gebruikt.

Net buiten het plangebied is in de Wilhelminastraat op 20-6-2006 een kraamkolonie van de Laatvlieger aangetroffen.

Alle vleermuiswaarnemingen per veldbezoek staan aangegeven in de bijlagen 1 t/m 3.

In onderstaande tabel staan de vleermuissoorten aangegeven welke het plangebied "Veemarkt Doetinchem" zijn aangetroffen tijdens de drie veldbezoeken in 2006.

Kraamkolonie

	11-5-2006		6-6-2006		20-6-2006		21-6-2006	
	1	2	1	2	1	2	1	2
Gewone dwergvleermuis								
Laatvlieger								

Aantal foeragerende exemplaren

	11-5-2006		6-6-2006		20-6-2006		21-6-2006	
	1	2	1	2	1	2	1	2
Gewone dwergvleermuis	8	3	3	-	3	-	5	3
Laatvlieger	1	1	1	-	16	-	-	1

1 = plangebied
2 = buiten plangebied

Tabel 3. Vleermuizen vleermuisonderzoek Veemarkt Doetinchem 2006.

4 Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en Faunawet

De effecten op de aanwezige vleermuizen en de wettelijke consequenties, zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Het plangebied wordt gebruikt door twee vleermuissoorten:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger

Alle in het plangebied aangetroffen vleermuizen zijn streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Europese Habitatrichtlijn. In het plangebied zijn relatief weinig vleermuizen aangetroffen; het betreft Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers, beide vrij algemeen in Nederland voorkomende soorten.

Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat er voor deze soorten ontheffing moet worden aangevraagd; er geldt geen vrijstelling met gedragscode. Deze ontheffingsaanvraag wordt onderworpen aan een uitgebreide toets.

Echter, verblijfplaatsen (zomerverblijven en kraamkolonies) van vleermuizen in de vorm van geschikte boomholtes en bebouwing zullen door geplande werkzaamheden niet vernietigd worden.

Daarentegen zal het jachtgebied mogelijk licht verstoord kunnen worden door de realisatie van woningen (lichttoename). Aangezien het merendeel van het aanwezige groen en de aanwezige woningen gehandhaafd blijft en door aanleg van ruime kavels met veel groen en hagen blijft er voldoende geschikt jachtgebied aanwezig en worden de aangetroffen vleermuizen niet in hun voortbestaan bedreigd.

5 Conclusie en Aanbevelingen

Dit rapport geeft de resultaten van een vleermuisonderzoek in het plangebied “Veemarkt Doetinchem”. Voor het onderzoek zijn drie veldbezoeken verricht door een vleermuisdeskundige van Stichting Staring Advies. Hierdoor is een zeer goede indruk van het plangebied verkregen en zijn zoveel mogelijk de vaste verblijfplaatsen (zomerverblijven en kraamkolonies), vliegroutes en foerageerlocaties in kaart gebracht.

Conclusie:

Voor de in het plangebied aangetroffen vleermuissoorten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Om mogelijke schade van het jachtgebied en evt. aanwezige verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te beperken zijn er enkele mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld.

Aanbevelingen:

Onderstaande natuurvriendelijke inrichtingsadviezen kunnen dienen als compenserende en mitigerende maatregelen om mogelijke schade aan foerageergebieden in het plangebied te beperken.

Lichthinder

Alle soorten vleermuisen zijn min of meer gevoelig voor lichthinder op de (kraam)kolonieplaatsen, paarplaatsen en op/rond de winterverblijven (d.w.z. de dagrustplaatsen). De Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger zijn ook enigszins gevoelig voor lichthinder op hun vliegroute. Om verstoring zoveel mogelijk te beperken kan het minimaliseren van straatverlichting overwogen worden. Om het plangebied niet onveilig over te laten komen wordt geadviseerd om de verlichting zoveel mogelijk naar beneden te richten met een zo laag mogelijke lichtintensiteit. Zodoende wordt de verstoring voor jagende vleermuisen zoveel mogelijk beperkt. Verder kunnen lampen worden aangebracht in de kleur die de minste verstoringseffect heeft, bijv. door infrarood.

Verlies jachtgebied

Door het vrijwel ongemoeid laten van het aanwezige groen zal verlies van jachtgebied nihil zijn. Aanleg van ruime kavels met veel groen en hagen kan zelfs voor toename van jachtgebied zorgen. Het verdient de voorkeur om zoveel mogelijk inheems plantmateriaal te gebruiken. Inheems materiaal is beter aangepast aan de lokale omstandigheden en heeft hierdoor minder last van ziekten en aantastingen. Bovendien zijn deze soorten onderhoudsvriendelijker omdat ze geen speciale verzorging vragen, wat op de lange termijn kostenbesparend kan werken. Deze inheemse soorten zijn ook aantrekkelijk voor inheemse fauna en zullen zo ook de verscheidenheid van allerlei soorten bevorderen.

Holterweg

Door de aanwezige beplanting langs de Holterweg te versterken met de aanplant van inheems plantmateriaal zal hier een ideaal jachtgebied en migratieroute kunnen ontstaan.

Bijlagen

Hummeloseweg 85 _ 7021 KN Zelhem
T 0314 64 19 10 F 0314 64 19 09
E info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl

